

COVID-19 Bağlamında "Bağışıklık Pasaportları"

Bu yazı Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) sitesinden alınmıştır.

DSÖ, COVID-19 yanıtının bir sonraki aşaması için halk sağlığının ve sosyal önlemlerin ayarlanması konusunda rehber yayınlamıştır. Bazı hükümetler, COVID-19'a neden olan SARS-CoV-2 antikorlarının tespit edilmesinin, bireylerin seyahat etmesini sağlayacak veya yeniden enfeksiyona karşı korundukları varsayılarak işe dönebilmeleri için bir "bağışıklık pasaportu" veya "risksiz sertifika" temel oluşturabileceğini öne sürdü. Şu anda COVID-19'dan iyileşen ve antikorları olan kişilerin ikinci bir enfeksiyondan korunduğuna dair bir kanıt yok.

COVID-19'a özgü antikorların ölçümü

Doğal enfeksiyon yoluyla bir patojene bağışıklık gelişimi, tipik olarak 1-2 hafta boyunca gerçekleşen çok aşamalı bir süreçtir. Vücut, viral bir enfeksiyona, makrofajların, nötrofillerin ve dendritik hücrelerin virüsün ilerlemesini yavaşlattığı ve hatta semptomlara neden olmasını önleyebildiği spesifik olmayan doğuştan gelen bir yanıtla hemen yanıt verir. Bu spesifik olmayan yanıtı, vücudun virüse spesifik olarak bağlanan antikorlar yaptığı uyarlamalı bir yanıt takip eder. Bu antikorlar immüoglobulinler adı verilen proteinlerdir. Vücut ayrıca virüs bulaşmış diğer hücreleri tanıyan ve ortadan kaldıran T hücreleri yapar. Buna hücresel bağışıklık denir. Bu kombine uyarlanabilir tepki virüsü vücuttan temizleyebilir ve eğer yanıt yeterince güçlüyse, ciddi hastalığa ilerlemeyi veya aynı virüsün yeniden enfeksiyonunu önleyebilir.

DSÖ, SARS-CoV-2 enfeksiyonuna karşı antikor tepkileri hakkındaki kanıtları incelemeye devam etmektedir. Bu çalışmaların çoğu enfeksiyondan kurtulmuş kişilerin virüse karşı antikorları olduğunu göstermektedir. Ancak, bu kişilerin bazıları, kendi kanında nötralize edici antikorların çok düşük düzeyine sahip hücresel bağışıklığın da kurtarma için kritik olabileceğini düşündürmektedir. 24 Nisan 2020 itibarıyla, hiçbir çalışma SARS-CoV-2'ye karşı antikorların varlığının, insanlarda bu virüsün daha sonraki enfeksiyonuna karşı bağışıklık sağlayıp sağlamadığını değerlendirmemiştir.

Hızlı immünoyagnostik testler de dahil olmak üzere insanlarda SARS-CoV-2'ye karşı antikorları tespit eden laboratuvar testlerinin doğruluğunu ve güvenilirliğini belirlemek için daha fazla validasyona ihtiyacı vardır. Yanlış immünoyagnostik testler insanları yanlış iki şekilde kategorize edebilir. Birincisi, negatif olarak enfekte olmuş insanları yanlış etiketleyebilmeleridir ve ikincisi enfekte olmamış kişilerin yanlış olarak pozitif olarak etiketlenmesidir. Her iki hatanın da ciddi sonuçları vardır ve kontrol çabalarını etkileyecektir. Bu testlerin ayrıca geçmiş enfeksiyonları SARS-CoV-2'den ve bilinen altı insan koronavirüs setinden kaynaklananları doğru bir şekilde ayırt etmesi gerekir. Bu virüslerden dördü soğuk algınlığına neden olur ve geniş çapta dolaşır. Kalan ikisi Orta Doğu Solunum Sendromu ve Şiddetli Akut Solunum Sendromuna neden olan virüslerdir.

Birçok ülke, SARS-CoV-2 antikorlarını nüfus düzeyinde veya sağlık çalışanları, bilinen vakaların yakın temasları veya hane halkları gibi belirli gruplarda test etmektedir. DSÖ, enfeksiyonla ilişkili risk faktörlerini ve risk faktörlerini anlamak açısından kritik önem taşıdığından bu çalışmaları desteklemektedir. Bu çalışmalar, saptanabilir COVID-19 antikorları olan kişilerin yüzdesi hakkında veri sağlayacaktır, ancak çoğu bu kişilerin ikincil enfeksiyonlara karşı bağışıklık olup olmadığını belirlemek için tasarlanmamıştır.

Dikkat edilecek diğer noktalar

Salgının bu noktasında, bir "bağışıklık pasaportu" veya "risksiz sertifika" nın doğruluğunu garanti etmek için antikor aracılı bağışıklığın etkinliği hakkında yeterli kanıt yoktur. Pozitif bir test sonucu aldıkları için ikinci bir enfeksiyona karşı bağışık olduklarını varsayanlar halk sağlığı tavsiyelerini göz ardı edebilir. Bu nedenle bu tür sertifikaların kullanılması, bulaş riskini artırabilir. Yeni kanıtlar ortaya çıktıkça, DSÖ bu bilimsel özeti güncelleyecektir.

Çeviren: Şevval Nur Adıgüzel YIU Tıp Fak. Dönem 3

Danışman: Prof. Dr. İrfan Serdar Arda